

TAVOITE 14. VEDENALAINEN ELÄMÄ

14 VEDENALAINEN ELÄMÄ

SÄILYTTÄÄ MERET JA MERTEN TARJOAMAT LUONNONVARAT SEKÄ EDISTÄÄ NIIDEN KESTÄVÄÄ KÄYTTÖÄ

TAVOITTEENA:
Ehkäistään ja vähennetään merkittävästi merten saastumista erityisesti maalla tapahtuvien toimintojen vaikutuksesta, kuten meriin päätyvien jätteiden ja ravinnekuormituksen kautta.

Suojellaan ja hallitaan kestävästi merten ja rannikkoalueiden ekosysteemejä merkittävien haittavaikutusten ehkäisemiseksi.

Säännellään kalastusta tehokkaasti jja palautetaan kalakannat kestäville tasoille.

Valtameret ovat keskeinen osa ihmisten toimeentuloa ja elämän mahdollistavaa ympäristöä. Maailman meret lämpötiloineen, virtoineen ja elämänmuotoineen pitävät yllä järjestelmää, joka tekee maapallosta elinkelpoisen. Merimassojen liike tuottaa yli puolet maailman hapestasta: valtameret ovat maailman todelliset keuhkot. Valtameret myös sitovat itseensä ilmakehälle haitallisia hiilidioksidipäästöjä. Lisäksi merten kunto toimii maailman ekologisen kantokyvyn mittarina.

Ihmisen toiminnalla on suoria vaikutuksia valtameriin ja niiden hyvinvointiin. Tänä päivänä jo noin 40% maailman meristä kärsii vakavista ihmisen aiheuttamista ongelmista. Merien roskaantumisen on tullut osa laajaa saasteongelmaa: myös teollisuuden ja maatalouden päästöt, ylikalastus ja vesistöjen rehevöityminen vaikuttavat haitallisesti merten ekosysteemeihin. Ihmiselämän ja ilmastomuutoksen vaikutusten hallitsemisen kannalta on oleellista, miten käytämme valtamerten resursseja.

GLOBAALISTI:

- Tällä hetkellä lähes kolmannes maailman kalakannoista on ylikalastettuja, mikä on uhkana kestäväälle kalankasvatukselle ja kalastuselinkeinoille. Yli kolmen miljardin ihmisen elinkeino on riippuvaista meri – ja rannikkoalueiden biodiversiteetistä.
- 12 miljoonaa tonnia muovijätettä päätyy maailman meriin joka vuosi. Maailman merissä on viisi suurta jätepyörrettä, joista suurin on viisi kertaa Suomen kokoinen.
- Eläimet eivät aina erota muovia ruuasta. Joka vuosi satatuhatta merinisäkstä ja -kilpikonnaa sekä yli miljoona merilintua kuolee syömäänsä muoviin.

SUOMESSA:

- Suomen roskaisimmat rannat löytyvät Helsingistä ja Turusta. 90 prosenttia rannoilta löytyvistä roskista ovat muovia.
- Itämeri on maailman nuorin meri. Pienestä koostaan huolimatta se on maapallon toiseksi suurin murtovesiallas, jossa makea ja suolainen vesi sekoittuvat ja luovat ainutlaatuisen ekosysteemin. Samalla Itämeri on yksi maailman herkimmistä ja saastuneimmista meristä. Vuonna 2004 Itämeri luokiteltiin erityisen herkäksi merialueeksi. Ongelmia aiheuttavat esimerkiksi rehevöityminen, öljykuljetukset, lisääntyvä laivaliikenne ja ilmastomuutos.

**“Water and air the two essential fluids
on which all life depends, have become
global garbage cans.”
-Jacques Cousteau**

LIIKUNNAN VOIMA:

Liikkujan ja urheilijan tulee merillä liikkua pitää mielessä luonnon kunnioittaminen ja kestäväan kehitykseen pyrkiminen. Miten ikinä liikutkaan merillä, muista että jälkeesi saat jättää ainoastaan kuplia. Älä roskaa merta! Sukeltajien tulee kunnioittaa merenalaista elämää, jotta luonto säilyy tuleville sukupolville yhtä kiinnostavana ja moninaisena kuin se on nyt. Hyvä muistisääntö on: katsoa saa, muttei koskea!

Liikunnallisilla tempauksilla ihmisiä saadaan kannustettua mukaan vesistöjen suojeluun. Järjestä esimerkiksi rantojen siivouspäiviä, joissa kävellen tai juosten puhdistetaan rannat roskista sekä niitetään vesikasvillisuutta.

YHDESSÄ MAALIIN:

Muovin ja synteettisten materiaalien osuus kaikesta valtameriin päätyvästä jätteestä on kasvanut räjähdysmäisesti. Meriympäristöön päätyy vuosittain arviolta noin 6,4 miljoonaa tonnia jätettä, joista muovin osuus on jopa 90%. Noin kymmenes kaikesta maailmassa tuotetusta muovista päätyy ennen pitkään valtameriin. Muovi on ei-hajoava materiaali ja juuri siksi se on erittäin haitallista maapallon ekosysteemeille. Lisäksi muovi kulkeutuu ennen pitkään eläinten sekä ihmisten elimistöön. Muovin terveysvaikutuksia ei vielä tunneta tarpeeksi, mutta niiden on todettu keräävän suuria pitoisuuksia terveydelle vaarallisia kemikaaleja.

Jokainen pystyy kuluttajana vaikuttamaan tähän tavoitteeseen vähentämällä muovijätettä ja ostamalla kestävästi pyydettyä kalaa: 1. Kieltäydy muovipakkauksista ja valitse biohajoava vaihtoehto. 2. Pidä kauppareissuilla kestokassia mukana, käytä uudelleen sekä kierrätä. 3. Eettisenä kuluttajana selvitä, ovatko ostamasi kalat tai äyriäiset uhanalaisia. Tämän saat helposti selville esimerkiksi tiedustelemalla ostamasi kalan alkuperää. 4. Suosi paikallisten pyydystämää kalaa, sillä se säästää logistiikasta aiheutuvia ympäristöhaittoja. Kotimaisen kalan suosiminen tukee samalla suomalaista kalastuselinkeinoja. 5. Osta ympäristömerkittyä kalaa, jos sellaista on tarjolla.